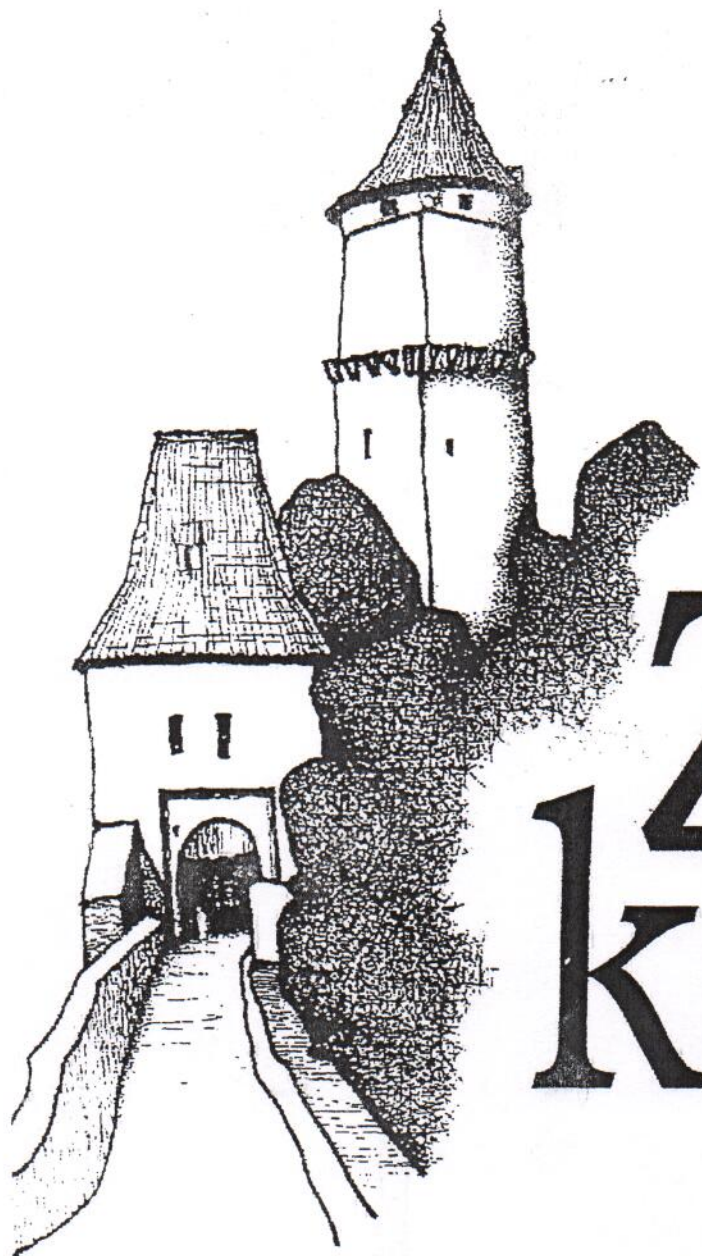
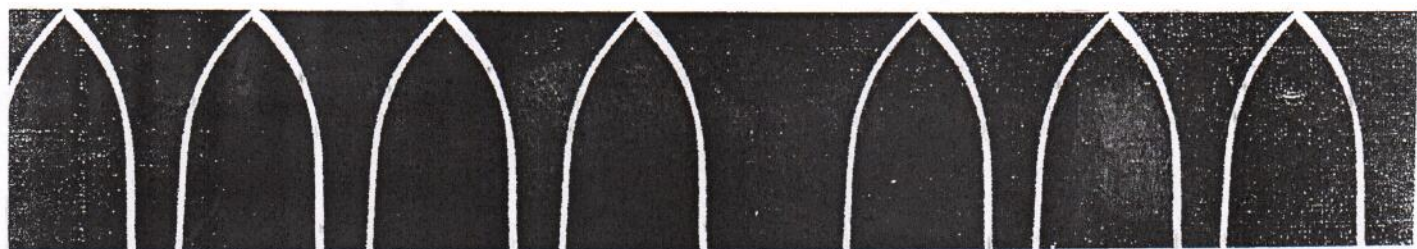

Zví kov ské

zprávy

LISTOPAD 2020

EDITORIAL

Léto se propletlo mezi prsty. Zasvítilo zlatě, rozkvetlá paraplíčka rozrážela blahodárné kapky a všeobjímající dešť vsakoval do vyprahlé země. Konečně normální léto; léto mého dětství, kdy se střídaly teplé provazy deště se slunečními paprsky a společně malovaly krásné duhové mosty.

Normální léto přineslo i úlevný výdech. My lidé jsme společenští tvorové. Kontakt s ostatními je pro nás životní potřeba a rozvolnění urputných kovidových pravidel jsme přijali ve velkém stylu – odhodili jsme roušky, vyrazili na koupaliště, k moři, pořádali zahradní párty, . . . téměř okamžitě jsme zapomněli na předletní svazující opatření- hurá do víru zábavy a letních radostí.

Září – nové pestré tašky prvňáčků se tísň před vchody škol spolu s již patinou zasaženými batohy teenagerů. Běžné zářijové ráno. Mazáci se těší na spolužáky, nováčci na paní učitelky, i když v očích se zračí jiskřičky nedůvěry a obav z prvního neznámého kroku a mnozí křečovitě svírají konejšivou ruku mámy nebo táty.

Začalo to tak hezky, ale bylo to krátké jako hodina tělocviku: *nádech a výdech*. Opět jsme doma, děti mají distanční výuku, která mnohé rodiče přivádí k pokraji šílenství. Nekoupíme boty, oblečení ani knihu, nedáme si dobrou kávu s přáteli v kavárně, dámy řeší co s přerostlými vlasy, jak zabezpečit malé děti . . . Běžné životní potřeby, které jsme brali jako samozřejmost se mávnutím proutku staly nedostupnými. Přes léto mnozí pozapomněli a zase nás začalo pálit dobré bydlo. Vymizela sebekázeň! Ocitli jsme se na špici tabulek s negativními rekordy. Protiepidemická opatření pomalu utahují pomyslný uzel. K tomu nás nebyvalou měrou masírují média, což psychice, nejenom slabších povah, nepřidá. Napjatě čekáme, zda druhá vlna již vyvrcholí, nebo se budeme muset podřídit ještě tvrdším opatřením. Přesto – jsme v Česku, takže moc neřešíme ochranu před virem, ale zkoumáme, co by se dalo ještě obejít. O víkendu 25.října bylo nádherné slunné odpoledne. Vypravila jsem se s mužem procházkou na hrad – nebyl to nápad ojedinělý. Potkávali jsme davy lidí v početných skupinách bez roušek . . .

Doufám, ale nevěřím, že listopadové Zvíkovské zprávy vyjdou v příznivější době, a tak alespoň něco počtení pro radost. Oslovila jsem tři dámy, tři různé generace, pevně spjaté se Zvíkovským Podhradím, aby se s námi podělily o své vzpomínky. Všechny se úkolu zhostily skvěle. Každé jejich vyprávění je pohlazením na duši.

V době vydechnutí jsme se vešli i do odložených oslav dvoustletého výročí založení vesničky Karlov (naše nynější obec Zvíkovské Podhradí). Proběhly skromněji, než bylo původně plánováno, ale hlas lidu, hlas Boží - vydařily se. Samozřejmě nechybí zhodnocení obecního úsilí z pohledu starosty a jako vždy i další zajímavosti.

Děkuji těm, kteří se na Zvíkovských zprávách podíleli. Nám všem pak zdraví, hodně trpělivosti, pevné nervy, notnou dávku odpovědnosti, optimismu, selského rozumu a brzkého nového nadechnutí bez dalšího dlouhého výdechu.

Příjemně strávený vánoční čas

Helena Žydková Smolková

Vážení čtenáři,

v podzimních zprávách vždy shrnuji uplynulý rok, nebude tomu jinak ani nyní.

Ten letošní - troufám si napsat bláznivý - nám všem dost zkomplikoval život. Nicméně chod obce jako takový nebyl nijak dramaticky narušen.

Začnu opět koupalištěm, jehož příjmy tvoří nemalou část obecního rozpočtu. Začátek sezóny byl oproti minulým létům chladnější a návštěvnost byla do půlky července minimální. Pak se počasí zlepšilo a moje obavy, že nevyděláme ani na provozní náklady se postupně rozplynuly. Nakonec i zbyde na další vylepšování a modernizaci areálu. Další starosti ale nastaly při samotném provozu, kdy jsme opravdu bojovali s personálním obsazením. Je to problém všech sezónních provozoven a já musím poděkovat všem zaměstnancům a hlavně pár místním příznivcům, že přišli pomoci, když bylo „ouvej“. Sám jsem si opět celou sezónu zasprávcoval, protože se mi již druhý rok nepovedlo sehnat adekvátní schopnou a samostatnou sílu.

V areálu bude do konce dubna 2021 realizována rekonstrukce antukového hřiště (rozpočet 900 tis. Kč). Se schválenou 70-ti procentní dotací z Ministerstva pro místní rozvoj, se starý povrch nahradí vodopropustným polyuretanovým povrchem.

Mimo sezónu opět svépomocně pracujeme na vylepšeních a opravách, které jsou v našich silách. Větší akcí do budoucna by měla být rekonstrukce šaten a vůbec celé levé budovy. Na přípravě studie se pracuje (v kuloárech například koluje požadavek na obecní saunu....).

Ač se to nezdá, skončil pátý rok provozování areálu a s ním i tato základní dotační podmínka. Na ROP Jihozápad (poskytovatel 6,5 milionové dotace v r. 2015) je podaná závěrečná zpráva a jestli nebude shledáno žádné pochybení ze strany obce, skončí tzv. povinnování a plnění (občas i diskutabilních) smluvních podmínek. Jednoduše řečeno byli bychom opět svými pány .

Již rok dodává do systému vodu nový vrt. S přibývajícími odběrateli a tím i vyšší spotřebou byl vybudován opravdu za pět minut dvanáct. Jak jsme informovali, s jeho kolaudací pro nás nastaly nové povinnosti, hlavně co se týká sledování radioaktivních prvků v pitné vodě a sledování radioaktivity i ve vodárně samotné, včetně rozborů odpadní vody z pískových filtrů, což se doposud nečinilo. Jsou to bohužel věci, které zvyšují provozní náklady a pravděpodobně se promítnou do ceny vodného.

Podstatnější ale je samotný obsah sledovaného radonu a uranu v naší vodě. Tato situace **nenastala** s novým vrtem, zmíněné prvky jsou v různém množství obsaženy v každém vrtu. Nejvíce jich obsahoval vrt č.1 (hned za vodárnou vlevo), který jsme odstavili. Naštěstí byl ze všech nejméně vydatný. Zatím ale žádný z odebraných vzorků nedoložil nadlimitní množství ve vodě odchozí z vodárny a opatření hygieny, nedoporučující podávat vodu kojencům a dětem do pěti let v pouze v omezeném množství, se zdá být spíše preventivní. Studie MUDr. Bohumila Havla „Hodnocení zdravotních rizik uranu z pitné vody“, kterou jsme museli nechat zpracovat, vlastně ani ve svém závěru nedokazuje, s odkazem na studie univerzit ve Švédsku a Kanadě,

jaké množství je vlastně pro lidský organismus škodlivé. (pro zájemce je k nahlédnutí na OÚ)

Samozřejmě i vodárnu postupně modernizujeme, plánujeme vyčištění starých vrtů, v současnosti probíhá kompletní revize a rekonstrukce elektroinstalace. Původní pískové filtry pomalu dosluhují a s jejich výměnou vyčkáváme, jestli nebude nutné ještě doplnit technologii kvůli zmíněnému uranu.

Určitě jedna z nejzásadnějších akcí, která se letos ve vsi dokončila byla digitalizace našeho katastrálního území. Její vložení do systému proběhlo začátkem října. Vyřešilo se spoustu nejasností, zcelení pozemků, dokreslení neohlášených staveb, zpřesnění hranic apod. Práce s novou mapou je nesrovnatelná.

V běhu je také pozemková úprava, která se týká hlavně majitelů zemědělské půdy na poli u lesa a pozemků za křižovatkou. Asi jste si všimli měřických kolíků v těchto lokalitách. Geodeti provedli zaměření a nyní bude data zpracovávat pověřený architekt. Výsledkem bude návrh nového uspořádání, ke kterému budou samozřejmě majitelé pozemků pozváni k připomínkování.

V těchto dnech probíhá budování kanalizace v souhradí od Policie k poli. Tuto akci za cca 1 milion Kč jsme rozdělili na dvě etapy, protože se nepodařilo najít dotační titul s vyšším procentním podílem. Čerpáme tedy krajskou dotaci z POV, která činí max. 300 tis.Kč na akci. S touto větví se počítalo již na počátku budování vodovodu a kanalizace ve vsi. Zájem o stavební parcely je u nás stále, o čemž svědčí letošní prodej posledních nabízených zasíťovaných pozemků. S dokončením této akce bude možné začít stavět rodinné domky na pozemcích za „zadní cestou“.

Takzvaně za „své“ jsme vylepšili prostor pro tříděný odpad u hřiště, doplnili dva kontejnery, pořídili jsme pěkné dubové dveře do kapličky. I v našem malém kousku lesa se objevil kůrvec. Nechali jsme proto část těžby zpracovat na řezivo, abychom měli do budoucna pro naši potřebu.

Zařízení stárnou, snaha je udržet vše ve funkčním a pěkném stavu. Je hezké pořizovat nové věci, ale postarat se o ty stávající bývá občas náročnější.

Letošní bláznivý rok nepřeje hromadným akcím a setkáváním. Proto jsem rád, že jsme našli skulinku v omezeních a místo v květnu jsme oslavili výročí založení naší obce v září. Oslava měla být pojata velkolepěji, s dotací kraje. Bohužel financování těchto typů akcí bylo zrušeno. I tak si myslím, že byla možnost strávit krásné odpoledne a všem co přišli pomoci a sponzorům moc děkuji.

Přeji Vám všem pohodový konec roku

Josef Bárta, starosta

Co bylo: 200 let historie obce Karlov

V časech přejících jsme se vidávali při mnohých tradičních i netradičních setkáních. Bylo to tak samozřejmé. . . a najednou jsme opět v časech nepříznivých. Odloženy byly i dvoustleté oslavy vzniku obce, ale nakonec se podařilo.

12. září přálo počasí. Hned ráno teplý slunečný den povzbudil cyklisty. Úderem deváté vyjeli pokořit zákruty, kopečky, výmoly a taje Sedláčkovy stezky. O jedenácté se někteří z nás sešli na mši svatou v místní kapliče zasvěcené svatému Václavovi – závěrem zazněl svatováclavský chorál a naše hymna Kde domov můj. Obě písně, tak úzce provázané s pohnutou historií Čechů, umocnily slavnostní atmosféru.

Ve dvě hodiny odpoledne se otevřely brány areálu koupaliště a starosta obce Josef Bárta s konferenciérkou: kamarádkou, známou, příznivkyní Zvíkováků - paní Evou Kadlčákovou, zahájili slavnostní odpoledne. Krátce promluvil host, senátor za Tábořsko, pan Jaroslav Větrovský. Své knihy mapující zašlé časy našeho půvabného kraje představila spisovatelka, paní Pixová, která zároveň požádala pamětníky o vzpomínky, které by použila do další připravované publikace.

Ing. Petr Lasovský starší strávil mnoho hodin v archivech. Z jeho mravenčí práce vznikla útlá knížečka o prvních osídlencích Karlova (dnešního Zvíkovského Podhradí). O své badatelské práci zajímavě povyprávěl.

A přišel čas na tóny lahodící uchu. Pavel Klimenda, sólista plzeňského divadla, zazpíval několik muzikálových melodií. Zavzpomínal na doby, kdy na Zvíkově trávil prázdniny u prarodičů, potkával sousedy, hrál si s místními dětmi, navštěvoval Mateřskou školu v Oslově. Zpíval krásně a nadto byl skromný, milý, vstřícný.

Místní amatérský sbor to po vystoupení profesionála neměl vůbec lehké. Sbormistryně, paní Tereška Janušková nás ale připravila svědomitě. S violončelem souzněla paní Lucie Lasovská, s kytarou si rozuměl její manžel Petr. Lidovou Na rozloučení si s námi zazpívali všichni včetně Pavlíka Klimendy. Následovala kapela Františka Lanky hrající „od podlahy.“ Večer zpříjemnila známá kapela Hastrmani.

Bohatý byl také doprovodný program. Užívaly si ho zejména děti. Hasiči s policií zasahovali u hořícího domečku – sirény houkaly, voda stříkala, dům byl zdárně uhašen. V bazénu se proháněla šlapadla, zájemci byli zasvěceni do tajů potápění. Rybáři učili správnému nahazování, nechyběla ukázka živých ryb - hoši, Petrův zdar!

Velký úspěch měl zorbing – děti se v kouli kulily a překulovaly, hledajíc tu správnou taktiku. Mnohé zlákala výstavka historických i současných fotografií a dokumentů ze života obce Karlov i dnešního Zvíkovského Podhradí.

Kastelán zvíkovského hradu, pan Aleš Kadlčák, umožnil účastníkům oslav prohlídku hradu zdarma.

Na rožni se opékal pašík, nechybělo pivko, z grilu voněly klobásky. K zastavení lákal stánek se sladkými mlsky. Ceny byly více než lidové – každý si přišel na své. Na památku si hosté mohli za symbolické ceny koupit tričko, hrneček, nebo propisovací tužku se znaky obce.
Poděkování všem, kteří se na přípravách dvousetletého výročí obce podíleli.

Díky vstřícnosti vedení zvíkovského hradu se mohli místní během října v určené víkendové dny podívat do jinak nepřístupné Hlásné věže a vychutnat si výhled z okének malé místnosti strážného, který ve středověku střežil jižní hradní bránu. Všichni si zážitek pochvalovali.

18. července pozvali hasiči společně s obcí zájemce k prostřednímu rybníku. Teplé sluneční paprsky prohřívaly hladinu, na níž se ke startu připravovala roztodivná plavidla od nezatažených necek starosty, které se braly k Pánu sotva se dotkly vody, až po „přepychový“ vor. Vtipná plavidla s posádkami srdnatě bojovala. Vítězové byli vyhlášeni, ale vítězi byli všichni, kteří se svými plavidly nesli kůži na trh.

Zlatým hřebem NECKYÁDY byl přejezd vratké lávky na kole. Mnozí se vykoupli, vybarvila se nejedna modřina. Všem, kteří se zúčastnili palec nahoru. Suverénně přejela dvakrát lávku slečna. Nikola Kloboučnicková to tak trochu těm chlapům natřela. Sláva vítězům, čest poraženým!

Děkujeme za vtipné, úsměvné odpoledne.

CO BUDE?

??

Velice rádi se opět s Vámi u kulturních a sportovních akcí sejdem v lepších časech. Držme si palce!

Helena Žydková Smolková
Helena Žydková Smolková

NAŠI NEJMLADŠÍ

Mamince Daně Jáchymové a tatínkovi Zbyňku Toulouvi se narodila 4.4.2020 malá **Nina**.

Manželům Petře a Josefu Bártovým se 1.5.2020 narodila holčička **Tat'ána**.

Manželům Petře a Lukáši Rentkovým se 20.7.2020 narodila princezna **Beáta**.

Krásným něžným děvčátkům a rodičům přejeme mnoho radosti.

Posíláme malou pozornost v podobě půvabných básniček pro děti od Jiřího Žáčka.

O čem se zdá koťátku

Malé kotě, co spí v botě,
to je mámin mazlíček.
Když se stulí do klubíčka,
usmívá se zpod víček.

Zahraje si na honěnou,
nevadí mu sníh a mráz.
O čem se mu zdálo ve snu,
neuhádne nikdo z vás.

Napije se mléka z misky,
poslechne si pohádku.
To ví jenom máma kočka,
o čem se zdá koťátku.

Kouzelná zahradka

Když se kočka líbí ptáček,
dá mu pusku na zobáček,
je to její kamarád.
A ten ptáček na oplátku
zpívá pro svou kamarádku:
„Čimčarará, pojd' si hrát!“

A tak u nás na zahradě
žijí pěkně pohromadě,
každý týden mají bál.
Nevídáno, neslýcháno?
Viděl jsem je dneska ráno
ve snu, který se mi zdál.

ODCHÁZENÍ

26.04.2020 zemřela paní Věra Stará ve věku 71 let

02.11.2020 odešla ve věku 82 let paní Anežka Procházková

Vzpomínky na Zvíkov

Zvíkovské Podhradí, kde máme po zatopení osady Červená domek, je pro mě již 60 let druhým domovem. Léta běží a mě se vybavují vzpomínky z dětství. Rok 1960: poprvé stojíme s babičkou na území dnešního koupaliště a koukáme na nový most přes řeku Otavu. Blízko nás před nedokončeným hotelem skotačí děti z dětského domova s paní ředitelkou Nácovskou.

Náš domeček stojí spolu s domy Pejšových a Smrtů osamocen mezi lukami a poli. U autobusové zastávky stojí tlustoučkový atuobus, který řídí pan Laňka, známý chovatel poštovních holubů. Vedle zastávky je rybník, kde je velice nebezpečno. Jsou tu totiž rozložena hejna hus s hlídajícími housery, kteří syčí a štípou. Horní rybník, zvaný Šnajdrák (podle pana Šnajdra žijícího nedaleko) je obklopený lesy a plný vody jako v básničce od Sládka. Okolo všude kvete modrá lupina.

To je doba, kdy každým rokem začínám chodit do zvíkovské jednotřídky k paní učitelce Růžence, nyní Kotkové. Ve třídě jsem spolu s kamarádkou nejvěrnější, Líbou Trnečkovou, s Janou Kotrbáčkovou a s Bicáňaty Mildou a Pavlíkem. Jsou to pro mě ty nejhezčí vzpomínky na školní docházku. Vzpomínám i na společná vystoupení s dětmi z dětského domova pro rekreanty Vedamova, kde měla velký úspěch pohádka O řepě. Pamatuji si, že jsem byla vypravěč a Líba Trnečková myška.

O prázdninách se chodíme koupat v doprovodu mého dědečka k Novému rybníku. Vlčák Rolf, půjčený od Pejšů, občas vyčuchá a sežere nějakou tu svačinu koupáčů ukrytou v křoví. Je to vždy hrozná ostuda a musíme rychle mizet. Taky sušíme do školy bylinky. Kamarádky často musí pomáhat při žních. Obilí se kosí ručně, pomáhám dělat povřísla a stavět panáky, taky kopit seno. Na mlátičkách je hrozně prachu.

Pro mléko chodíme k stračeně u Kotrbáčků, nebo ke Štoflům. Všude si vykračují šťastné slepice a boty se doma automaticky oškrabují (taky ty husy). Nakupovat se chodí k paní Pošvicové do krámku umístěném v budově dnešní hospody U Váňů. Pro větší nákupy jezdíme autobusem do Písku.

Na hradě je v dnešním bytě kastelána bistro, kde je vedoucí pan Heller s krásnou číšnicí Irmou. Je zde někdy možno sehnat tehdy i laskominu nevidanou - pravý uherák. Pan kastelán Hruška má obrovský svazek těžkých klíčů a vypráví mi o zvíkovských strašidlech. Hrad je v té době ještě zařízený tak, jako by jej právě opustili rytíři.

Ke každoročním radovánkám patří i plavba parníkem na zámek Orlík, kde mají porcelánového Číňana s kývající hlavou, a výborný řízek se salátem. Je tam i strašidelná opuštěná hrobka s rozbitými okny s výhledem na rakve.

Obyvatelé Svaté Anny ještě stále jezdí pro vodu k daleké studni. Nebude to trvat dlouho a budou moci sledovat koupajícího se tehdejšího předsedu vlády Lubomíra Štrougala.

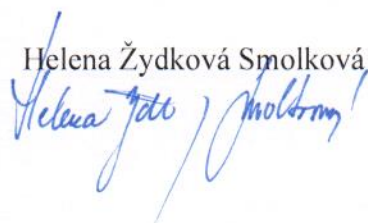
To vše jsou vzpomínky. Druhou kapitolu s novodobějšími zážitky by mohla napsat dcera Petra, která strávila na Zvíkově šťastné dětství s Ivou Kubíčkovou a spol., a třetí vnuk Adík, který začal v září společně s Agátkou Rentkovou navštěvovat školku v Oslově.

Jsme rádi, že sousedská pohoda na Zvíkově přetrvává a že se dbá na dodržování tradice. Těšíme se vždy na pálení čarodějnic, na Velikonoce, jízdu parníkem i svatého Václava u kapličky.

Olga Kálalová

Dovolím si malou doušku.

Tatínek paní Kálalové, pan Škvor, byl geolog. Zvíkov miloval a pokud mohl ujížděl z Prahy právě sem. Mohli jsme ho vídat procházkou s přáteli, se psem, na kole, později o hůlkách. Zastavil se, popovídal. Většina jeho procházek končila na hradě Zvíkově, kde nikdy neopomněl pohladit kamenné ostění u hlavní brány a měl i „svůj“ kámen na Hlízové věži.

Helena Žydková Smolková

Co pro mě znamená Zvíkov?

Je to pro mě místo, kde mám kořeny, kde moji předci žili již před staletími a kam se budu vždy ráda odkudkoli vracet. Když přemýšlím o svých oblíbených koutech naší země, na Zvíkově a v jeho okolí bych jich vyjmenovala hned několik.

Protože znám Zvíkov nejvíce v létě-pokusím se popsat, jak ho vnímám především v tomto ročním období. Začátek léta mám spjatý se sladkou vůní akátů a toho krásně měkkého podvečerního světla, které si člověk může vychutnat během procházky na hrad.

Vrchol léta si neumím představit bez omamné vůně lípy ze středu obce, která zvláště zesílí, když se slunce po horkém dni konečně rozhodne odpočívat.

A konečně se dostávám i ke konci léta, kdy tu člověk vstane do chladného, svěžího rána. Aby pak během pár hodin mohl být svědkem toho, jak mlhu ve vesnici vystřídají sluneční paprsky v plné síle, které vybízejí k návštěvě místního krásného koupaliště.

Zvíkov je pro mě druhý domov. Víím, kde tu na jaře najdu kvetoucí bezové keře, kam mohu jít v létě hledat houby (dříve jsem je v těch místech i našla ☺), kam zajít na podzim na šípek a kaštany.

A samozřejmě – Zvíkov by nebyl tím krásným Zvíkovem bez těch, kteří v něm žijí. Myslím, že většinu z nich znám a na nichž je vidět, že tu žijí rádi.

Člověk se tu cítí jednoduše hezky.

Markéta Jáchymová

Až jednou budu sedět na zápraží.

Asi bych celé vyprávění měla začít historií našeho domu, který už obývá třetí generace naší rodiny. A který ze začátku vůbec nebyl náš.

Můj děda se narodil ve Vídni a jeho tatínek umřel v 1. světové válce. Když se vrátili do Čech, našla si moje prababička nového manžela, pana Kozelku, který bydlel v obecní pastoušce na Zvíkovském Podhradí (tehdy Karlově). Obecní znamenalo, že v době sklizně zde bydleli sezonní dělníci, později tu byla knihovna. Naše teta z Prahy, která na Zvíkově trávila letní dovolené, koupila ve vesnici dům. Ve stáří odkázala tento domek mé mamince, tehdy 11leté. Protože mí prarodiče byli zvyklí na svůj dům, kde už léta žili, domluvili se s obcí a domy vyměnili. V domě od tety byl později Národní výbor a dům č.p. 34 zůstal domovem rodiny Blábolilů.

Já jsem se zde narodila a prožila celé dětství. Když se rodiče přestěhovali do Písku, dala jsem přednost životu ve městě. Na Zvíkov jsem jezdila za babičkou a dědou. Později s dětmi o víkendech na chalupu. A protože „dobří holubi se vracejí“, tak i já se s rodinou vrátila do rodného hnízda. A tak naše chalupa opět ožila každodenním životem.

Nevím, jestli budu ve stáří postávat u vrátek, kouřit doutník ☺, povídat s kolemjdoucími a pozorovat, jak u Kroužků sázejí brambory jako můj děda. Nebo nabízet každému letňáky, jako moje babička. Ale pevně věřím, že i já se dožiju toho, kdy budu sedět na zápraží a vyprávět historky z mládí svým vnoučatům. Jako vyprávěl mně můj děda: „Když jsme se tenkrát plavili na vorech.....“.

Tamara Schmidtová (Blábolilová)

Vakcinace proti koronaviru, pomůže zvládnout těžký průběh. Koronavirus už nezmizí

Vědci celého světa stále hledají nejbezpečnější látku, která by posloužila jako vakcína proti novému koronaviru SARS-CoV-2. Ve chvíli, kdy bude vakcína komerčně dostupná, bude její testování tak rozsáhlé, že bude jednoznačně bezpečná. Odhaduje se, že s první vakcínou se setkáme v prvním čtvrtletí příštího roku. První aplikace bude rizikovým skupinám. O plošné vakcinaci můžeme mluvit v létě a druhé polovině příštího roku. Běžně trvá vývoj léků a vakcín dlouhé roky, v případě nového koronaviru je situace zcela jiná.

O aplikaci vakcíny by měli rozhodovat především praktičtí lékaři: Ti vědí, kteří z jejich pacientů mají komorbiditu a kteří jsou riziková. Těm by vakcínu měli nabízet přednostně, stejně jako vakcínu chřipkovou. Ostatní lidé by vakcinaci měli zhodnotit, ale stejně jako s chřipkou by se měli nechat očkovat všichni, protože proočkovanost u nás je velmi nízká.

Protilátky i imunita

Vakcína vyvolá tvorbu protilátek, která mohou eliminovat virus při vstupu do organismu. Zároveň umožní vytvoření takzvané buněčné imunity, která je schopna likvidovat buňky už virem nakažené. Takže tělo si vytvoří samo protilátky na základě toho, že vnesete do organismu nějaký znak viru, který tělo rozpozná jako cizorodý a vytvoří proti němu protilátky. Požadavky na vakcínu mají skutečně minimalistické parametry. Každá vakcína funguje na jiném principu. Tradiční přístup je použití viru v oslabené formě, další je inaktivace viru chemicky nebo fyzikálně, takže vyvolá tvorbu protilátek, ale nemá možnost vyvolat onemocnění a množit se. Regulační autority zatím stanovily pravidlo, že vakcína na SARS-CoV-2 má mít aspoň padesátiprocentní účinnost. Má být také testována minimálně na třech tisících subjektech a sledování by mělo být minimálně dvouměsíční. Jde skutečně o minimalistické parametry, ale v současné situaci je to naprosto pochopitelné.

Koronavirus už nezmizí

Vakcína ale nemá nikdy absolutní účinnost. Pokud se virus bude měnit, tak s odstupem pár let účinnost vakcíny klesne a bude potřeba ji modifikovat, tak jako se to dělá u chřipky. Koronaviry kolují naší populací už mnoho století a vyvolávají velmi mírné symptomy, ale mají epidemický výskyt ke konci a začátkem roku, podobně jako u chřipky. I tento virus se bude nejspíš vyskytovat podobně. Že by zcela vymizel, neočekáváme. Vakcína ale pomůže zvládnout závažné průběhy. Stejně jako když se daný rok nenaočkujete proti chřipce, tak nějaké protilátky z minulého očkování máte a při setkání s virem dojde aspoň k nějakému nástupu imunitní odpovědi.

Že se covid šíří v populaci, asi nikomu nevádí. Musíme chránit hlavně seniory. Pokud budou opatření dodržována, což je to nejdůležitější, měla by křivka nárůstu začít brzdit. Přetrvávající únava i oslabený čich a chuť. Dlouhý covid může postihnout až deset procent nakažených. Lidé, kteří prodělali nemoc covid-19, mohou mít i po vyléčení z aktivní virové infekce dál dýchací i jiné problémy. Protahujícím se obtížím vědci přezdívali dlouhý covid.

Barbora Šatná

Haiku a obrázek ze Šumavy od Františky Kadlčákové

*Na kamenech jsou
nánosy listů, které
spadly do proudu...*

další podzimní:

*Štíhlé topoly
se dnes zahalily
do krajek z mlhy...*

*Dnes v noci jsem se
bála, že barvy
nejsou.
Ráno však byly...*

*a protože se blíží
zima:*

*Ptám se veverky:
"Bude tuhá zima?",
dál sbírá ořechy...*

*Na pláni sněhu
srny hledají zeleň,
straka na bříze...*

*Tu v závějích
poskakuje červenka
jako plamének...*

Tajemství kamene.

Jednoho dne, tuším že to bylo v sobotu po hasičském plesu, jsme se s přáteli vydali na procházku. Obcházel jsem lesem pole za naší obcí a nestačili se divit k jakým změnám díky kůrovcové kalamitě v našich okolních lesích došlo. Upřímně, bylo nám z těch pohledů na vykácené paseky smutno. V jednu chvíli jsme kráčeli po okraji jedné ních a mého kamaráda Pavla zaujal v prostoru paseky zvláštní kámen. Již z dálky bylo zřejmé, že je velký, osamocený a nese na sobě stopy lidské činnosti. Nedalo nám to a vydali jsme se k jeho bližšímu prozkoumání. Po příchodu ke kamenu bylo zřejmé, že je poměrně mohutný, odhadem tak 200 kg a nese na sobě stopy lidské činnosti. Jak je patrné z obrázku č. 1 z jedné strany do něj byly v jedné rovině vytesány 4 obdélníkové otvory na šířku cca 4 prstů lidské dlaně. Hluboké mohly být zhruba 5 cm.

Obr. 1

Cestou domů jsme s Pavlem chvíli debatovali o možném účelu otvorů, ale nic smysluplného nás nenapadlo. Po nějaké době jsem se však spojil s Dr. Jiřím Frölichem, jehož si možná někdo pamatuje coby jednoho z přednášejících na archeologickém semináři v roce 2018 na Pivovarském dvoře Zvíkov. ...A byla to trefa do černého. Na můj písemný dotaz o možném původu otvorů mně obratem odpověděl následující: „Kapsy vysekali kameníci při rozlamování kamene v požadovaném směru. Do kapes se zatloukly namočené dřevěné klíny, které nabobtnaly a rozlomily kámen v požadovaném směru. Z kamenů se často vyráběla koryta pro dobytek.

Podobných kamenů je třeba v Píseckých horách celá řada-přikládám ukázkou“. A ukázka z Píseckých hor je na obrázku 2...

Obr.

2

Na závěr lze jen dodat, že jedna z mnoha zajímavostí v našem blízkém okolí byla odborně popsána, a my se, jak pevně doufám, můžeme těšit na objevování těch dalších.

Milan Klimenda

Handwritten signature of Milan Klimenda in blue ink.

ŠTRÚDL

K podzimu a čerstvé úrodě jablek patří jako málokterý dezert. První dochovaný recept pochází ze 17.století, ale připravoval se už dřív a na oblibě neztrácí ani dnes.

Snad všechny národy někdejšího Rakouska-Uherska ho považují za svůj. Pro Rakušany je to *Apfelstrudel*, pro Maďary *almás rétes* a pro Slovinci *jabolčni zavitek*. Poláci jej znají jako *strudel jablkowy* a Chorvati coby *srudla od jabuka*. Slováci mu říkají *štrúdla* a my *štrúdl*. Vlastní pojmenování má i v italštině, a to *strudel di mele*, neboť k mocnářství patřilo dlouhá desetiletí i Benátsko a Lombardie, a pro Rumuny je to zas *strudel cu mere*.

Vůbec první dochovaný recept na štrúdl pochází až z roku 1696.

Základní surovinou na štrúdl ve všech zemích bývalého mocnářství jsou jablka, byť každý z národů má i svá vlastní vylepšení a varianty, včetně těch slaných. Pro Maďarsko je typický štrúdl jablekový, ale též makový s ořechy. V Bavorsku, Slezsku či v Sudetech se dříve pekl makový z nemletého máku. Pro Dolní Rakousy jsou typické štrúdlky s náplní z hroznů nebo meruněk, tyrolský zase míval náplň z ořechů, mandlí, fiků, rozinek a citronové kůry. V Bavorsku byl oblíbený štrúdl z bramborového těsta a sladké bramborové náplně. Slovensko přispělo tvarohovým štrúdlem s višněmi.

Původně se štrúdl nepekla v podobě rovných závinů, ale spíš v útvaru připomínajícím spirálu, jež od středu ke kraji zaplnila plech. Právě odtud pochází také německé slovo *Strudel*, jež kromě označení dezertu znamená vír, případně vodní vír.

Štrúdl se stal naprostou klasikou, kdy snad každá rodina napříč někdejším Rakouskem-Uherskem má svůj vlastní, zaručeně nejlepší recept, jenž se dědí po generace.

Typický rakouský *Apfelstrudel* je velmi podobný tomu našemu. Jde o závin z listového těsta plněný jablky, rozinkami máčenými v rumu, nasekanými ořechy, nebo mandlemi. Nezbytnou je mimo cukru také skořice, která dává dezertu typickou chuť i vůni. Ideálně se servíruje teplý, s jemnou vanilkovou omáčkou, šlehačkou či zmrzlinou, posypaný cukrem. Takový štrúdl měla prý v oblibě i Marie Terezie.

Z Rakouska a Bavorska se spolu s emigranty dostal štrúdl také do USA.

O štrúdlech se zakysanou smetanou, tvarohem, ale také se zelím, mákem či jablky se zmiňuje piaristický mnich a maďarský intelektuál Kristóf Simai žijící v Bánské Štiavnici ve své kuchařce, již sepsal v letech 1795-1799.

Sláva uherského štrúdlu se dostala až do pařížského hotelu Ritz, kde na začátku 19.století servírovali takzvaný *rétes hongrois* a mouku na jeho přípravu si nechali posílat až z Uher. Dokonce do Pešti luxusní hotel vysílal své cukráře, aby štrúdlivé umění dokonale ovládli.

Vůbec největší a nejdelší štrúdl byl upečen v městečku Mezstegnyó nedaleko Balatonu v roce 2016 během tamního štrúdlového festivalu. Měřil úctyhodných 104 metrů.

Recept na jablečný štrúdl:

280g hladké mouky

špetka soli

1celé vejce

2 lžíce slunečnicového oleje

1 lžíce jablečného octa

800g nakyslých očištěných jablek

½ citronu

100g másla na potření

60g bílé strouhanky

2 lžičky mleté skořice

50g rozinek

50g sušených brusinek

50g sušených meruněk

60gvlašských ořechů

moučkový cukr na posypání

50g krupicového cukru

1 sáček vanilkového cukru

Postup:

1/ Do mísy prosejeme mouku. Přidáme sůl, vejce, olej, 100 ml vlažné vody smíchané s octem a dobře propracujeme. Těsto zabalíme do fólie a necháme odpočinout 30 minut při pokojové teplotě.

2/ Na pomoučeném vále odleželé těsto rozválíme na tenký plát. Zakryjeme ho nahřátou utěrkou a necháme 15 minut odpočinout. Pak ho přemístíme na pomoučenou utěrku a pomocí hřbetu ruky vytáhneme na tenký plát o asi 60x50cm.

3/ Oloupaná jablka nakrájíme na plátky a pokapeme šťávou z citronu. Těsto potřeme částí rozpuštěného másla a posypeme strouhankou, na niž rozložíme jablka. Posypeme je oběma druhy cukru, skořicí, rozinkami, brusinkami, na kousky nakrájenými meruňkami a nasekanými ořechy.

Pomocí utěrky stočíme, okraje těsta k sobě dobře přitiskneme.

Závin dáme na plech s pečicím papírem, potřeme máslem a pečeme v troubě předehřáté na 200°C asi 50 minut. Během pečení potřeme asi dvakrát zbylým máslem.

Ještě teplý štrúdl posypeme moučkovým cukrem a necháme vychladnout.

Dobrou chuť.

Helena Žydková Smolková

Část článku i recept byl převzat z páteční přílohy Lidových novin z 30.října 2020

Čtený p. občané a páni Dobrovincové!

jak Vám všem známo postrádá naše Kaple
k sv. Václavu zasvěcená věčné lampy.
Protož obrací se místní zástupyelstvo
ku všem páním Dobrovincům, by každý
sle možnosti na tento Bohu myslí skutek
příspěl. Místní představenstvo vstává tímto
každému Dobrovinci již předem souj sít a
síluje zaplat Pán Bůh.

Raďte každý se podepsati a Sar
poznamenati.

Jmeno	obnos K. h.	Jmeno	obnos K. h.	Jmeno	obnos K. h.
Jan Klíma	1	M. Michlova	40	Josefa Rihová	80
Tomáš Holý	2	A. F. Michl	60	Marie Filipová	2
Marie Dobrovincová	4	F. Zbožík	40	Marie Pěchová	40
Jan Cervenka	1	F. Trněček	40	Věračka	2
Jan Klíma	1	V. Koška	40	M. Anna Krusínová	20
Tomáš Holý	2	V. Příbyl	40	Jan Kubař	20
Josef Holý	20	B. Hynouš	20	Kyriš Janoušek	20
Marie Kaizer	60	J. Kofáříš	80	Pavlovic Jan	40
Václav Matuška	1	M. Štoll	50	Rosalie Pavlovic	1
Tomáš Hozelka	40	M. Konečka	60		
Gabriel Bláha	40	M. Konečka	60		
Josef Matuška	40				
Anna Vědomýska	10				
Chariparová	20				